

Mari Hänninen & Mari Nordling

KOTKAN KORTTELIKOTIYHDISTYS
RY:N IÄKKÄIDEN ASIAKKAIDEN
NÄKEMYS KOTONA
SELVIITYMISESTÄ

Opinnäytetyö

Geronomi (AMK)

2020

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Geronomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Mari Hänninen, Mari Nordling
Työn nimi	Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n iäkkäiden asiakkaiden näkemys kotona selviytymisestä
Toimeksiantaja	Kotkan Korttelikotiyhdistys ry
Vuosi	Tammikuu 2021
Sivut	24 sivua, liitteitä 8 sivua
Työn ohjaaja(t)	Lehtori Merja Nurmi, Toiminnanjohtaja Anne Heimola (Kotkan Korttelikotiyhdistys ry)

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tilaaja on Kotkan Korttelikotiyhdistys ry. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry on voittoa tavoittelematon asukasyhdistys sekä välityömarkkinatoimija. Yhdistyksen korttelikodit ovat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja kotikalaisille asukkaille. Korttelikotiyhdistys ry tarjoaa myös vähävaraisille ikääntyneille kodinhoidollisia tukipalveluita.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n iäkkäiden asiakkaiden näkemys kotona selviämisestä, sekä kerätä tietoa siitä, mitkä Korttelikodin palvelut voisivat edesauttaa kotona selviytymistä. Tutkimuksen perusteella Korttelikotiyhdistys ry voi myös kehittää palvelujaan. Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusmenetelmää ja on toteutettu henkilökohtaisena haastatteluna.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset on laadittu Microsoft Forms ohjelmalla, joka analysoi vastauksista prosentuaaliset jakaumat ja ympyräkuviot. Avointen kysymyksien vastaukset kootaan yhteen ja annetaan Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n käyttöön.

Vapaaehtoisesti haastatteluun osallistuneet olivat toimintakyvyltään fyysisesti aktiivisia ja heillä oli mm. liikuntaan liittyviä harrastuksia. Suurimmalla osalla ei ole vielä kodinhoidollisiin palveluihin tarvetta, mutta sosiaalista kanssakäymistä ja yhdessä tekemistä kaivataan enemmän. Kodinhoidollisista palveluista tarvetta on kodin puhtaanapitoon ja asiointiapuun. Aktiivisille haastateltaville kotiin tuotavien palvelujen tarve on vielä kaukainen asia, eikä tämän vuoksi uusia palvelujen muotoja tullut esille. Vaikka haastateltavat käyvät Korttelikotien kohtaamispaikoissa, nousi haastatteluissa esille yksinäisyyden kokeminen. Halu puhua omasta elämästään oli suuri.

Asiasanat: Ikääntyneet, tukipalvelut, kotona selviytyminen, kolmas sektori

Degree	Bachelor of Social Services and Health Care
Author (authors)	Mari Hänninen, Mari Nordling
Thesis title	Kotkan Korttelikotiyhdistys ry's view of elderly customers about surviving at home
Commissioned by	Kotkan Korttelikotiyhdistys ry
Time	January 2021
Pages	24 pages, 8 pages of appendices
Supervisor	Merja Nurmi, Senior Lecturer; Anne Heimola, Executive Director

ABSTRACT

Commissioner a non-profit residents' association and an intermediary in the intermediate labor market. The association's houses are low-threshold meeting places for residents of Kotka. Commissioner also offers home care support services for low-income elderly people.

The purpose of the thesis was to find out the elderly clients' commissioner view of surviving at home, and to collect information on which commissioner services could help survival at home. The research method used was a qualitative research method and was conducted as a personal interview.

The research questions of the thesis have made prepared with the Microsoft Forms program, which analyzes the percentage distributions and circle patterns of the answers. The answers to the open questions were compiled and made available to the commissioner.

The who participated in the interview were physically active in their ability to function and had e.g. exercise-related hobbies. Most did not yet have a need for home care services, but there was a need for more social interaction and doing things together. Of the home care services, there was a need for home cleaning and case management. The need for services brought home for active interviewees were still a distant thing, and as a result, no new need for services emerged. Although the interviewees visited the meeting places of the commissioner, the experience of loneliness came up in the interviews. The desire to talk about their life was great.

Keywords: Elderly, support services, survival at home, third party

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KOTKAN KORTTELIKOTIYHDISTYS RY.....	6
2.1	Työelämään valmennus.....	7
2.2	Kodinholdolliset palvelut vähävaraisille.....	7
3	IÄKKÄIDEN KOTONA SELVIYTYMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ.....	8
3.1	Yksinäisyys.....	8
3.1.1	Yksinäisyyden teorit.....	8
3.2	Vähävaraisuus.....	9
3.3	Kotiin tuotavat palvelut.....	10
3.4	Kolmas sektori iäkkäiden kotona selviytymisen tukena.....	10
3.5	Digilaitteet apuna kotona.....	11
4	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	12
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	13
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	13
5.2	Haastattelu.....	13
6	TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS.....	14
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	14
7.1	Tutkimuskysymykset 3–5.....	14
7.2	Tutkimuskysymykset 8–12.....	15
8	POHDINTA.....	20
	LÄHTEET.....	21

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Suostumuslomake

Liite 2. Haastattelun tulokset

1 JOHDANTO

Väestön vanhetessa vanhuspalveluiden tarve kasvaa koko ajan. Kansallisen tavoitteen mukaisesti iäkkäiden odotetaan asuvan kotona mahdollisimman pitkään kotiin annettujen tukipalveluiden turvin. Iäkkään turvana on hyvä olla laaja verkosto, joka koostuu mm. omaisista ja läheisistä, julkisista- ja kolmannen sektorin palveluiden tuottajista. (Muuttuvat vanhuspalvelut, 2020.) Yksinäisyys ja vähävaraisuus ovat haasteita iäkkään kotona selviytymiselle ja tarvittavien palveluiden saatavuudelle. Vanhuspalvelulaki määrittää hoivan ja huolenpidon ensisijaisen tarjoamisen pääsääntöisesti kotiin annettavina palveluina ja palveluiden on sisällöltään ja määrältään vastattava iäkkään palveluiden tarvetta. Helin & von Bonsdorff (2016, 427-428) kirjoittavat, että vanhuspalvelulain mukaan palvelut tulee olla yhdenvertaisesti saatavilla, sekä palvelujärjestelmän tulee tukea yksilöllisiä tarpeita ikääntyneen toimintakyvyn edistämiseksi. Yksilöllisen hoidon mahdollistamisessa voivat yhteistyössä olla mukana läheiset, julkiset palvelut, yksityiset palveluntuottajat sekä kolmannen sektorin palvelut.

Yhteiskunnallisesti ikääntyvien määrän lisääntyessä myös hoito- ja hoivapalveluiden kustannukset kasvavat. Kasvupaineisiin haetaan ratkaisua sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksella, eli sote-uudistuksella. Saario (2019) on pohtinut, missä määrin voidaan olettaa ikäihmisen itse ottavan osaa hoivansa rahoittamiseen ja pitäisikö hoitoa ja hoivaa tarvitsevien varallisuus huomioida entistä enemmän hoivan rahoittamiseksi. Tämä saattaa tuoda aikaisempaa enemmän eriarvoisuutta ikääntyvien saamaan hoitoon ja hoivaan. Samalla kolmannen sektorin palveluiden tarve vähävaraisille ikääntyneille tulee lisääntymään.

Helander & Laaksonen (1999) ovat tehneet kansainvälistä vertailua järjestö- ja yhdistystoiminnasta ja heidän vertailujensa perusteella Suomessa ja Ruotsissa kolmannen sektorin toiminta muistuttaa monessa suhteessa toisiaan. Suomessa kolmas sektori on pääasiassa omillaan toimeentuleva, eikä sisällä julkista rahoitusta. Kolmas sektori on voittoa tavoittelematonta ja vapaaehtois-painotteista toimintaa. Belgiassa, Irlannissa, Ranskassa ja Saksassa kolman-

nen sektorin toiminnassa julkisen rahoituksen osuus on korkea. Jo tässä tutkimuksessa todettiin, että tulevaisuudessa EU:n jäsenmaiden vapaaehtoissektorien toiminta tulee kasvamaan.

Kotkan Korttelikotiyhdistys ry on voittoa tavoittelematon asukasyhdistys ja matalan kynnyksen kohtaamispaikka. Korttelikotiyhdistys tarjoaa myös kodinhoidollisia palveluita vähävaraisille ja tulevaisuudessa kolmannen sektorin tarjoamille palveluille saattaa olla enemmän kysyntää. Korttelikodin palveluita kehitettäessä halutaan kuunnella asiakkaita ja ottaa heidän tarpeensa ja toiveensa huomioon. Haastatteluun osallistuneista Korttelikodin asiakkaista suurin osa oli hyväkuntoisia, ja heillä ei vielä ole ollut tarvetta kotiin tuotaville palveluille. Tutkimuksessa haastateltavat kokivat haastavaksi miettiä, minkälaisia palveluita mahdollisesti tarvitsevat, kun oma toimintakyky heikkenee.

2 KOTKAN KORTTELIKOTIYHDISTYS RY

Kotkan Korttelikotiyhdistys ry toimii Kotkassa, se on voittoa tavoittelematon asukasyhdistys sekä välityömarkkinatoimija. Korttelikotiyhdistyksen toimintaa ohjaavia arvoja ovat ihmisen kunnioittaminen, hyvinvoinnin edistäminen, vastuullinen yhteistyö, yhdenvertaisuus, syrjinnän ehkäiseminen ja yhteisöllisyys. (Heimola 2020.)

Yhdistyksen pitämiä korttelikoteja ovat Muorikka, Alvariska, Naapuri ja Ratikka ja lisäksi Kumppanuustalo Viikarissa on kohtaamispaikka Loisto. Korttelikodit sekä kohtaamispaikka ovat tarkoitettu kaikille yhteisiksi olohuoneiksi. Korttelikodit ovat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa järjestetään asiakkaiden toiveiden mukaisesti harrastetoimintaa mm. ryhmäliikuntaa, askartelua, yhteislauluja ja erilaisia kerhoja. Asiakkaiden kanssa myös tehdään retkiä ja järjestetään erilaisia tapahtumia. Vuonna 2019 käyntejä on kirjattu Korttelikoteihin lähes 30 000. Korttelikotien toiminnasta vastaavat esimiehet sekä työvalmentajat. Mukana toiminnassa on myös vapaaehtoistyöntekijöitä. Korttelikotien tilat ovat myös vuokrattavissa esim. perhejuhlia varten. Korttelikoti ry tuottaa ostopalveluina työpajatoimintaa, joita ovat mm. digipaja, kahvila- ja ravitsemuspaja, kotihoitopaja, remonttipaja, suomen kielen, kulttuurin ja kansa-

laistaitojen paja sekä Kumppanuustalo Viikarin aikuisten työpaja. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry tekee yhteistyötä Kotkan kaupungin, työ- ja elinkeinopalveluiden sekä laajan yhdistys ja yhteistyöverkoston kanssa. (Heimola 2020.)

2.1 Työelämään valmennus

Kotkan Korttelikotiyhdistys ry valmentaa n. 200 pitkäaikaistyötöntä kohti työelämää tai ammatillisia opintoja. Työnteon ohella panostetaan työelämätaitojen kehittämiseen, jotka tukevat työntekijöiden työnsaantimahdollisuuksia avoimilla työmarkkinoilla. Työelämävalmennus tukee valmentautujan työkykyä ja työyhteisötaitoja, sekä kasvattaa ammatillista osaamista. Työelämätoiminta syventää valmentautujan toimintakykyä, arjen hallintaa ja tulevaisuuden suunnittelua. Tällä hetkellä on käynnissä työvoimapoliittinen hanke, Tulevaisuus Tukevasti Työssä 3 (2019–2020), jossa työllistetään valmentautujia palkattuun työhön tai työkokeiluun. Korttelikotiyhdistys käyttää modulaarista työelämän valmennuksen mallia, tavoitteena valmentautujien työllistyminen avoimille työmarkkinoille tai hakeutuminen ammatilliseen koulutukseen. Valmentautujille rakennetaan yksilöllinen tavoitesuunnitelma. (Heimola 2020.)

2.2 Kodinhoidolliset palvelut vähävaraisille

Kotkan Korttelikotiyhdistys ry tuottaa lähes viidellesadalle pientuloiselle kotkalaiselle kodinhoidollisia palveluita. Asiakkaan brutto tulot saavat olla max.1500e/kk. Kodinhoidolliset tehtävät tehdään tavallisten ihmisten taidoin, työelämään valmentautujien toimesta, näin valmentautajat saavat työkokeusta. He auttavat toimintakyvyn vajavuuksia omaavia asiakkaita asumaan kodissaan mahdollisimman pitkään. Koska Korttelikotiyhdistys on voittoa tavoittelematon yhdistys, he eivät kilpaile yksityisten palveluntuottajien kanssa ja palvelut kohdentuvat pienituloisiin. (Heimola 2020.)

3 IÄKKÄIDEN KOTONA SELVIYTYMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

3.1 Yksinäisyys

Suomessa yksin asuvia yli 65-vuotiaita on noin 350 000. Yksin asuminen ikääntyessä ei aina aiheuta yksinäisyyttä, vaan se voi olla myös vapauttavaa ja itsenäistä elämistä. Moni viihtyy hyvin itsensä kanssa, eli yksinäisyys on ns. myönteistä yksinäisyyttä. Pienituloisten yksin asuvien haasteina ovat mm. se, että asuminen on kallista, pienet tulot rajoittavat lähtemistä ja sosiaalista elämää, samoin avun puuttuminen. Pienet tulot ja yksin eläminen ovat hyvinvoinnin riskitekijä, pienituloiset usein säästävät lääkkeistä ja ruoasta. (Suomen Mielen terveys ry. s.a.)

Yksinäisyyteen johtavia syitä voi olla monia: tuttavaverkosto harvenee, kumppanin menettäminen ja haastavat sosiaaliset suhteet voivat olla raskaita ja vaikeita ikääntyneelle. Yksinäisyyttä voi kokea, vaikka ympärillä olisi ihmisiä ja esimerkiksi palvelutalossa asuminen ei suojaa yksinäisyydeltä.

Yksinäisyys voi johtaa jopa eristäytymiseen. Eristäytymiseen johtavia riskitekijöitä ovat huono kuulo ja näkö, heikko toimeentulo, liikkumisen rajoitteet ja pitkät välimatkat. (Suomen Mielen terveys ry. s.a.)

Kaukana olevat palvelut ja ympäristön haasteet lisäävät voimakkaasti yksinäisyyden tunnetta, heikentävät itsenäisyyden tunnetta ja pienentävät elinpiiriä. Yksi tärkeimmistä elämänlaatua tukevista tekijöistä on päivittäisistä toimista selviytyminen, näin ollen oikeanlaisten palvelujen saatavuus korostuu kotona asuvalle myös yksinäisyyden ja elämänlaatua parantavaksi tekijäksi. (Kivinen 2018.)

3.1.1 Yksinäisyyden teoriat

Psykodynaamisen teorian mukaan yksinäisyyden taustalta korostuu lapsuuden kokemukset ja varhain koetun vuorovaikutuksen epäonnistuminen. Teoriassa katsotaan, että yksinäisyyden tila on patologinen, eikä oteta huomioon ikääntymiseen liittyviä tekijöitä, kulttuurisia, sosiaalista elämää ja tilannetekijöitä. **Eksistentiaalisessa teoriassa** nähdään yksinäisyyden kuuluvan ihmisen olemassaoloon, eikä oteta huomioon yksinäisyyteen vaikuttavia tekijöitä. Teoria

ei myöskään erottele objektiivista ja subjektiivista yksinäisyyden tunnetta. Yksinäisyyden tunne tulee todelliseksi, kun ihminen huomaa olevansa yksin elämän suurien kysymysten äärellä. **Kognitiivisessa teoriassa** persoonallisuuden piirteet vaikuttavat yksinäisyyden kokemiseen. Yksinäisyys syntyy ristiriidasta, joka on olemassa olevien sosiaalisten suhteiden ja itselleen tärkeinä pitämien ihmissuhteiden välillä. Ihminen saattaa olla sulkeutunut, ujo ja hänellä on heikko itsetunto. **Interaktionistinen teorian** mukaan yksinäisyyteen vaikuttaa puutteelliset vuorovaikutussuhteet, sekä ihminen kokee emotionaalista ja sosiaalista yksinäisyyttä. **Gerotranssendenssiteoriassa** yksinäisyys voi olla myös myönteinen ilmiö, jossa nähdään vapaaehtoiseen yksinäisyyteen hakeutumista. Tällöin tarve mietiskelyyn lisääntyy ja kiinnostus sosiaalisiin suhteisiin vähenee. (Tiikkainen 2007, 146-148.)

3.2 Vähävaraisuus

Yksi suuri vaikuttava tekijä läkkäiden toimintakykyyn ja terveyteen on iäkkään sosioekonominen asema. Ikääntyneet, joilla on vähemmän koulutusta ja alhainen tulotaso, ovat fyysiseltä ja psyykkiseltä toimintakyvyltään keskimääräistä heikoimpia ja heidän sairastavuutensa on suurempaa ja kuolleisuus korkeampi. Haasteena väestön ikääntymisessä on erityisesti sosioekonomisesti alemmassa ryhmässä olevien ikääntyvien hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja kotona selviytymisen edistäminen. Hyvinvoinnin ja terveellisen elämän yksi tärkein edellytys on riittävä toimeentulo ja sen turvaaminen. Palveluiden piiriin hakeutuminen voi olla mahdotonta pienituloisille. Joskus pienituloisen voi joutua tinkimään lääkkeistä, lääkärikäynneistä ja muista perustarpeistaan. (Iäkkäät 2019.)

Ihmisen hyvinvoinnin huolehtimista kutsutaan hoivaksi. Siihen liittyy auttaminen arkielämän perustoiminnoista, kuten esimerkiksi hygienian hoidosta, ruokailusta, sekä arkielämään kuuluvien käytännön asioiden hoitamisista mm. pankki- ja kauppa-asioinneista huolehtimista, pihatöiden tekemistä. Keskeisimmät hoivapalvelut ikäihmisille ovat kotihoito, ympärivuorokautinen hoito ja erilaiset tukipalvelut. (Kröger ym. 2019, 1.)

Kröger ym. (2019) ovat tutkimuksessaan todenneet, että köyhyys on sosiaalipolitiikan ja eriarvoisuuden yksi peruskäsitteistä ja köyhyys käsitteenä soveltuu hyvin hoivan tapaisen perustarpeen vajausten tutkimiseen. Tutkimuksen mukaan hoivaköyhyys tarkoittaa, ettei palvelulupaus toteudu, jolloin tilanne on pohjoismaisen universalismin periaatteen, sekä myös Suomen perustuslain ja vanhuspalvelulain vastainen. Avun riittämättömyydestä syntyy ihmisryhmien välistä eriarvoisuutta, jolloin tilanne voidaan tulkita myös ihmisoikeuksien loukkaukseksi. Teoriassa hoivaköyhyys tarkoittaa jokapäiväisessä elämässä tarvittavan avun riittämättömyyttä, se on merkittävä yhteiskunnallinen ja inhimillinen ongelma. Ikääntyneiden kohdalla hoivaköyhyydestä on kysymys, kun osittain tai kokonaan hoivan tarpeet jäävät täyttämättä ja ihmiset jäävät vaille tarvitsemaansa apua.

3.3 Kotiin tuotavat palvelut

Vanhuspalvelulaki määrittelee iäkkään elämää tukevista palveluista seuraavasti: *Kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita.* (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 28.12.2012/980.)

Kotiin tuotavia palveluja voi saada toimintakyvyn alentavan syyn sekä perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotihoito on kotiin annettavien palveluiden kokonaisuus, joka muodostuu kotipalvelusta ja kotisairaanhoidosta. Kotiin annettavia tukipalveluja ovat esim. kauppa-, ateria- ja siivouspalvelu, turvapuhelinpalvelut, sauna- ja kylvetyspalvelut. Tukipalveluita tuottavat yleensä yksityiset palveluntuottajat, yhdistykset ja järjestöt. Kolmannen sektorin palveluntuottajat tuottavat tukipalveluita vähävaraisille. (Valvira 2015.)

3.4 Kolmas sektori iäkkäiden kotona selviytymisen tukena

Suomessa palvelut ja yhteiskuntaelämä on jaoteltu sektoreihin, jossa markkinat ja yritys-elämä lukeutuvat ensimmäiseen sektoriin, kunnat ja valtio edustavat toista sektoria, eli julkista sektoria. Kolmanteen sektoriin kuuluvat säätiöt, kansalaisjärjestöt ja vapaaehtoinen kansalaistoiminta, perheet ja kotitaloudet ovat neljättä sektoria. Julkisten palveluiden sektori korostuu pohjoismaisissa

hallinnoissa, mutta Suomessa julkinen sektori ei ole koskaan ollut ainoa palveluiden tarjoaja. Viime aikoina julkinen sektori on supistanut palvelujaan, esimerkiksi vanhusten siivousapu on poistunut julkisesta palvelutarjonnasta. Tämän vuoksi kolmannen sektorin tarjoamat palvelut ovat nousseet enemmän esille. Julkinen sektori myös ostaa palveluita kolmannelta sektorilta. (Kuronen 2015, 123.)

Tiikkainen & Lyyra (2007, 85) kiteyttävät hyvin Korttelikodin toiminnan merkitystä ikääntyneille: *“Sosiaalisella verkostolla ja sosiaalisella tuella on tärkeä merkitys iäkkään ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille. Tukemalla ikääntyneiden ihmisten sosiaalisia voimavaroja edistetään tehokkaasti terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia. Ikääntyneen ihmisen kokema arvostus ja kiintymys antavat voimaa ja elämänhalua sekä motivoivat itsestä huolehtimiseen.”*

3.5 Digilaitteet apuna kotona

Tässä luvussa viitataan sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuun Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023 (2020), jossa mainitaan, että tällä hetkellä jatkuvasti kehittyvä teknologia ja digitalisaatio koskettavat yhteiskunnassa jokaista. Kansalaisilta jopa edellytetään halua, taitoa ja kykyä käyttää erilaisia sähköisiä palveluita. Ikääntyneet saattavat olla hyvinkin kaukana kyseisestä digikehityksestä ja itsenäisen selviytyminen sähköisestä asioinnista jää toteutumatta. Tämän vuoksi kaikille olisi varmistettava jatkuva digituen saanti sekä on varmistettava, ettei digitalisaatio syrjäytä. 1.4.2019 on tullut voimaan laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta. Lain tarkoituksena on edesauttaa sitä, että kaikilla olisi mahdollisuus digitaalisten palvelujen käyttöön, ja että palveluita kehitetään asiakaslähtöisyyden näkökulmasta.

Geronteknologiaksi kutsutaan kaikkea ikääntyneitä koskevaa ja heitä ympäröivää teknologiaa. Geronteknologia on jaettavissa palveluja sisältävään toimintaan, sekä itsenäistä selviytymistä edistävään toimintaan. Kaikissa teknologisissa ratkaisuissa edellytyksenä on mm. helppokäyttöisyys, yksinkertaisuus, tuttuus, liikuteltavuus, keveys ja hyvä käyttövarmuus. Erilaiset teknologiset laitteet sisältävät sekä aktiivisia että passiivisia ratkaisuja. Aktiivisessa ratkaisussa käyttäjä on itse aktiivinen laitteen käyttäjä, passiivisissa ratkaisuissa

käyttäjä ei aina edes huomaa eikä ole tietoinen teknisestä toiminnasta. Passiivisia ratkaisuja ovat mm. automaatti ovet, paikantimet, automaattisesti syttyvät ja sammuvat valot ja valvonta. Aktiiviset ratkaisut tarkoittavat mm. turvarannekkeita, teknisiä apuvälineitä ja robotteja, jotka vaativat aktiivista ja omaehtoisista osallistumista laitteiden käyttöön. (Pikkarainen 2007, 65–66.)

Korttelikotiyhdistyksellä on mahdollisuus auttaa ikääntyneitä asiakkaitaan digilaitteiden käytössä ja ohjauksessa. Tällä hetkellä Korttelikotiyhdistyksellä on digipaja, jossa on digilaitteiden käytön ohjausta niin asiakkaille kuin työntekijöillekin.

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Kotkan Korttelikotiyhdistys ry:n iäkkäiden asiakkaiden näkemys kotona selviämisestä, sekä kerätä tietoa, mitkä Korttelikodin palvelut voisivat edesauttaa kotona selviytymistä. Tavoitteena on, että tutkimuksen perusteella Kotkan Korttelikotiyhdistys ry voi kehittää palvelujaan. Tavoitteena meillä oli saada 10–15 korttelikodin asiakasta osallistumaan haastatteluun. Lopulta vapaaehtoisia haastateltavia ilmoittautui 22, joista 18 osallistui lopulta haastatteluun. Haastattelut tapahtuivat asiakkaiden kotona tai lähimmässä Korttelikodissa, jos haastateltava ei halunnut meitä kotiinsa. Haastattelut tehtiin yhdessä.

Vanhuspalveluiden tarve kasvaa, kun väestö vanhenee. Kansallisena tavoitteena on, että iäkkäät voivat asua kotona mahdollisimman pitkään kotiin annettavien palveluiden turvin. Iäkkään kotona asumisen tukena on oltava hyvä verkosto, jossa on mukana läheisiä, ammattilaisia ja vapaaehtoisia. Iäkkään ajatuksia ja toiveita tulee kuunnella, jotta palvelukokonaisuudet saadaan räätälöityä asiakkaan tarpeiden mukaisesti, huomioiden palveluiden laadukkuus ja kustannustehokkuus. Eri toimijoiden palveluista on tärkeää saada saumaton kokonaisuus. (Muuttuvat vanhuspalvelut, 2020.)

Haemme vastauksia kysymyksiin:

1. Miten Korttelikodin palveluja käyttävät asiakkaat kokevat kotona selviytymisen?
2. Voiko Korttelikoti toiminnallaan helpottaa kotona selviytymistä?
3. Millaisia Korttelikodin palveluja asiakkaat toivoisivat?

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmämme on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus ja tutkimus toteutettiin henkilökohtaisina haastatteluina. Kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla ymmärretään tutkimuskohdetta ja syitä hänen käyttäytymiseensä ja päätösten tekoon. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tietojen keruu tapahtuu yleensä syvähaastatteluilla tai ryhmäkeskusteluilla. Menetelmä sopii hyvin toiminnan kehittämiseen, vaihtoehtojen etsimiseen ja sosiaalisten ongelmien tutkimiseen. (Heikkilä 2014.) Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja kohdetta pyritään kuvaamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Arvot muovaavat sitä, kuinka ymmärrämme tutkimiamme ilmiöitä ja pyrkimyksenä on enemmän löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa olemassa olevia väittämiä. (Hirsijärvi ym. 1996, 152.)

5.2 Haastattelu

Haastattelu on yksi käytetyimpiä tiedonkeruutapoja. Siinä haastateltava ja haastatteliija keskustelevat haastattelutyypin mukaan enemmän tai vähemmän järjestelmällisesti (strukturoidusti) asiasta, jotka kuuluvat tutkimusaiheeseen. Olipa haastattelu sitten millainen hyvänsä, on se aina ainutlaatuinen, kielellinen vuorovaikutustilanne, eräänlainen "kielipeli", joka on suunniteltava huolellisesti ja johon tulee valmentautua ja valmistautua. Haastattelijan käyttäytymisellä, eleillä ja ilmeillä sekä muilla ominaisuuksilla on merkitystä vuorovaikutustilanteen muodostumisessa. Haastattelussa tarvitaan sosiaalisia taitoja, jotta vuorovaikutustilanne erilaisten ihmisten kanssa ottaisi sujuakseen – mutta toki oma roolinsa on myös haastateltavalla. Esimerkiksi haastateltavan ikä vaikuttaa haastatteluun ja sen suunnittelemiseen olennaisesti: lapsia tai nuoria haastateltaessa ei voida toimia aivan samoin kuin aikuista tai ikääntynyttä haastateltaessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Haastattelulomake on tehty tietokoneohjelmapohjalle. Ohjelma on nimeltään Microsoft Forms, johon haastattelukysymykset on tehty. Ohjelma analysoi vastaukset suoraan, näin ollen meille jää analysoinnin yhteenveto.

6 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Hyvän tieteellisen käytännön keskeisiä lähtökohtia ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä ja siinä, kuinka tulokset tallennetaan, esitetään ja arvioidaan. Tutkimus aineisto tallennetaan ja säilytetään huolellisesti tietosuoja huomioon ottaen. Muiden tutkijoiden tekemiin töihin viitataan asianmukaisella tavalla kunnioittaen muiden tekemää työtä. Tuloksia julkaistaessa toteutetaan avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7.)

Haastattelu perustui vapaaehtoisuuteen ja haastatteluun osallistumisen on voinut perua milloin tahansa. Kysymyslomake on sähköisessä muodossa ja se on salasanalla lukittu. Sähköisessä kyselylomakkeessa ei ole mitään tunniste-tietoja. Sähköiset tiedostot poistetaan heti kun aineistoa ei enää tarvita. Paperisia suostumuslomakkeita säilytetään lukitussa paikassa ja hävitetään silppurilla heti kun aineistoa ei enää tarvita.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Tutkimuskysymykset 3–5

Tutkimuskysymyksillä 3–5 kartoitettiin yksinäisyyden kokemista ja keinoja yksinäisyyden lievittämiseen. Puolet haastateltavista kokee yksinäisyyttä ja puolet ei koe yksinäisyyttä.

Kysymyksessä 4 kartoitettiin mieluisinta asumismuotoa, jos kokee yksinäisyyttä. Vastaajista 67 % koki, että haluaa kaikesta huolimatta asua kotona. 22 % vastaajista haluaisi yhteisölliseen asumiseen ja 11 % haluaisi hoiva-asumiseen, jos on yksinäinen.

Kysymyksessä 5 kartoitettiin haastateltavan omia keinoja yksinäisyyden lievittämiseen ja vastanneista 6 käy Korttelikodin kohtaamispaikoissa ruokailemassa tai Korttelikotien järjestämässä tapahtumissa. Moni lievittää yksinäisyyttä katsomalla tv:tä ja tekemällä käsitöitä. Muutaman haastateltavan vastauksia:

“Yksinäisyyttä lievittää puhelut, pari kertaa viikossa näkee ystäviä, toripäivät.”

“Minulla on perhettä ympärillä, Korttelikodin toiminta ja kutominen lievittää yksinäisyyttä.”

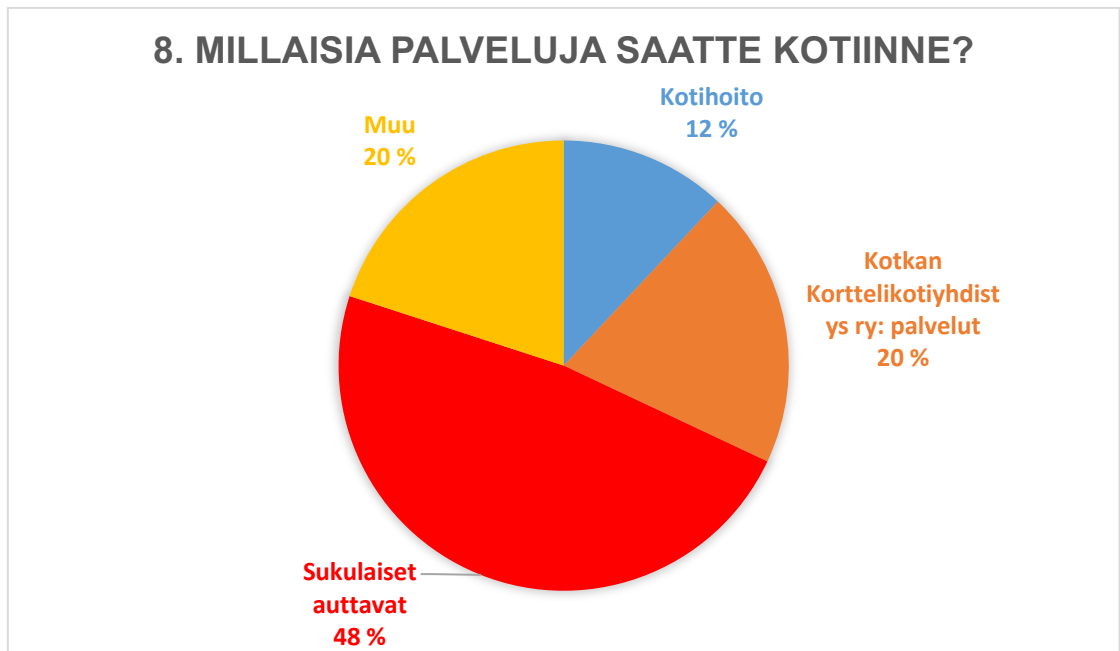
“Lähden vaikka torille ja kun olen kova puhumaan, tutustun ihmisiin. En osaa olla paikoillaan, teen paljon käsitöitä. Tanssi on yksi harrastus.”

“Pieniä päivän askareita, tv:n katsominen, käyn Korttelikodin järjestämässä tapahtumissa lähes päivittäin.”

7.2 Tutkimuskysymykset 8–12

Nämä kysymykset liittyvät haastateltavien näkemykseen mitä palveluita he jo Korttelikodista saavat ja palveluiden kehitysehdotuksiin. Näiden kysymysten avulla saamme vastauksia tutkimuskysymyksiin 2 ja 3.

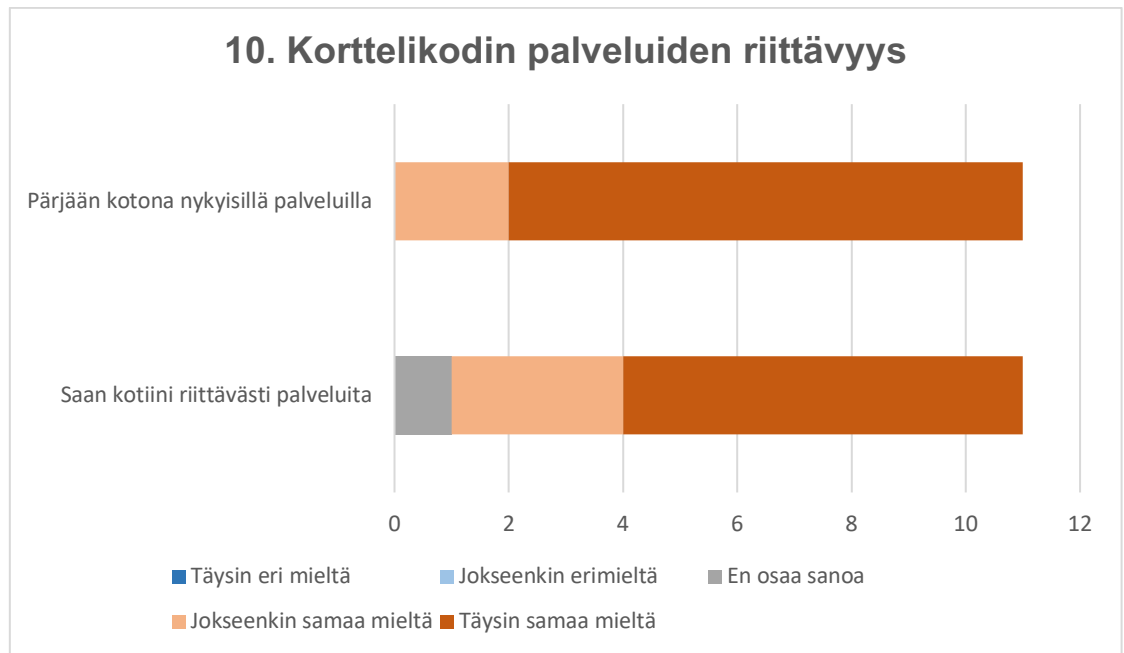
Kysymyksessä 8 vastanneista 20 % käyttää Korttelikotiyhdistyksen palveluja, 3%:lla käy kotihoito, sukulaiset auttavat 48 % haastateltavista. Tässä kysymyksessä samalla ihmisellä voi olla useampi palveluntuottaja tai auttaja. 20 % vastasi vaihtoehtoon muu, auttajina toimii yksityinen palveluntuottaja (siivous ja pesulapalvelut), seurakunta, henkilökohtainen avustaja, ystävät tai naapurit.

Kuva 1. Kotiin saatavat palvelut

Kysymyksessä 9 kartoitettiin tarkemmin, minkälaisia palveluita Korttelikodilta haastateltavat saavat. Vastajista 65%:lla ei vielä ole Korttelikodilta palveluita. 65%:sta vastanneista suurimaalla osalla ei vielä ole tarvetta palveluille, yhdellä vastanneista on liian suuret tulot saadakseen Korttelikodin palveluita kotiin. He, joilla on Korttelikodin palvelut, 20%:lla on siivouspalvelu, 12 % ikkunanpesupalvelu, 13 % kauppalpalvelu, 13 % ruokapalvelua.

Kysymyksessä 10 kysyttiin, onko korttelikodilta saadut palvelut tällä hetkellä riittäviä. Vastaukset jakoutuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

Kuva 2. Korttelikodilta saatavien palveluiden riittävyys

Kysymyksessä 11 oli mahdollisuus antaa tähtiä 1–5 tyytyväisyydestä Korttelikodilta saamiin palveluihin. Keskiarvo oli 4,13. Moni oli tyytyväinen saamiinsa palveluihin ja 2 jätti vastaamatta.

4.13 Yleisarvosana

Kuva 3. Tyytyväisyys Korttelikodin palveluihin

Kysymyksessä 12 kysyttiin, millaiset Korttelikodin palvelut mahdollistaisivat kotona selviytymisen. 4 vastaajista ei osannut sanoa mitkä ne palvelut voisivat olla, joka mahdollistaisi kotona selviytymisen.

“Palveluiden tarve on enemmän terveyden- ja sairaudenhoitoon liittyviä, Korttelikoti ei ehkä pysty auttamaan”

“Kaupassa käynti, ystäväpalvelu ja siivouspalvelu”

“Kaupassa käynti, kodinhoidollisissa töissä voisi auttaa”

“Kauppa, siivous, sisältäen ikkunoiden pesun ja verhojen vaihto”

“Toivoisi siinä vaiheessa pääsevänsä hoitolaitokseen, jos kotona ei enää pärjää”

“Pyytäisin ottamaan matot pois lattialta. Ne palvelut mitä tällä hetkellä on, niillä pärjäisin”

“Ruuanlaitto, kaupassa käynti, apua olisi saatavana soittaessa”

“ulkoiluapu”

“En osaa sanoa, kaikkia apuja mitä kodin ulkopuolella tarvitsee”

Pääsääntöisesti avut mitä haastateltavien mieleen tuli, liittyivät siivoukseen, kaupassa käyntiin, ruuan laittoon ja ruoan valmistamiseen. Keskustelujen lomassa kävi ilmi, että haastateltavat toivoivat enemmän kerhoja, esim. askartelu, teatterimatkoja ja jumppatuokioita. Eli sosiaaliseen kanssakäymiseen ja tekemiseen oli enemmän tarvetta.

Kysymys 13 koski digilaitteidenkäyttöä, onko digitaalisia laitteita käytössä kotona. 32 % oli älypuhelin käytössä, 28 % käytössä tabletti, mutta vain 12 % tietokone ja 28 % sanoi, ettei ole digitaalisia laitteita ollenkaan. Niillä, joilla oli yksi digilaite, oli myös useampi digilaite käytössä.

Kuva 4. Digitaaliset laitteet

Kysymyksessä 14 tarkasteltiin kuinka digitaaliset laitteet auttavat arjessa. 4 vastaajista ei osannut sanoa, millä lailla laitteet voisi auttaa, 2 vastaajista epäili, ettei enää osaisi/ oppisi käyttämään laitteita. Ne, jotka käyttävät digilaitteita, hoitavat pankkiasiat ym. asioiden hoitoa ja yhteydenpitoa ystäviin ja perheisiin.

“En osaa sanoa. Pankki asiat on helppo hoitaa, mutta itse en osaa, tarvitsen laitteiden käytössä apua.”

“Olen karsinut laitteita pois. Auttaa yhteydenpidossa kauempana oleviin ystäviin”

“Ei tarvitse lähteä mihinkään, asioiden hoito helppoa”

“Tietoa löytää, en osaa muuta sanoa”

“Pankkipalvelut saa helposti, yhteydenpito sähköpostilla”

“Voisivat olla avuksi, mutta ei ole kiinnostusta, enkä varmasti oppisi käyttämään”

Kysymyksessä 15 kysyttiin halukkuutta digilaitteiden käytön opastukseen. 65 % vastaajista olisi halukas saamaan apua/opastusta digilaitteiden käytössä ja 35 % ei koe tarvetta digilaitteiden opastuksen käyttöön

8 POHDINTA

Kun haastatteluun haetaan vapaaehtoisia, ovat he fyysiseltä toimintakyvyltään vielä itsenäisiä suurimmaksi osaksi. Tähän haastatteluun osallistuvat olivat muutenkin aktiivisia ikääntyneitä, joilla oli mm. liikuntaan liittyviä harrastuksia. Haastateltavat liikkuvat itsenäisesti ja näin ollen eivät olleet pelkästään kotiin tuotavien palveluiden varassa. Heille palveluiden tarve on kaukainen asia, jota ei osata vielä ajatella siltä kannalta, että miten palveluiden tarve muuttuu, jos toimintakyky alenee. Tämän vuoksi mitään uusia ideoita ei kovin paljon tullut.

Yksinäisyys nousi esille ja vaikka haastateltu kävisi Korttelikotien tapaamisissa, niin kotona moni tunsu olevansa yksinäinen. Yksinäisyyden tunteen syitä olivat esimerkiksi puolison menehtyminen, lasten kaukana asuminen ja kiireisyys sekä se, etteivät he ehdi tapaamaan, ja kokemus ettei haluta vaivata lapsia. Haastattelut olivat miellyttävä kokemus kaikille ja halu puhua omasta elämästään oli suuri.

”Mun mielestä pitäis olla niin, että sulla on jokin koti, niin sinne pitäis saada sitä palvelua niin paljon, jotta pystyy sitten aivan loppuun asti asumaan, jotta ei siirrellä paikasta toiseen...että se koti on sellanen turvapaikka. Kun sinne vaan saa apua, niin kyllä se koti on koti”. Tämä on Hemma bäst - kotona paras hankkeeseen osallistuneen iäkkään ajatuksia kotona asumisesta.

Vai onko koti sittenkään oikea ja turvallinen paikka ikääntyneelle, vaikka apua olisi saatavilla ja kotiin annettavia palveluita koko ajan kehitetään? Kodista voi tulla äkillisen sairastumisen myötä myös vankila.

LÄHTEET

Heimola, A. 2020. Toiminnanjohtaja. Sähköpostiviesti 1.9.2020. Kotkan Korttelikotiyhdistys ry.

Helander, V. & Laaksonen, H. 1999. Järjestötoiminnan tietopalvelu – Järjestö- ja yhdistystoiminta. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/jarjesto- ja_yhdistystoiminta/aiemmat_artikkelit/suomalainen_kolmas_sektori [viitattu 31.12.2020].

Helin, S. & von Bonsdorff, M. 2016. Palvelujärjestelmä terveyden, toimintakykyisyyden ja selviytymisen edistäjänä. Teoksessa Heikkinen, E., Jyrkämä, J. & Rantanen, T. (toim.) Gerontologia. 3 – 4 painos. Helsinki: Duodecim.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1996. Tutki ja kirjoita. 10. Painos. Helsinki: Tammi.

Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarvointi Suomessa. 2019. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Julkaisussa Korhonen, I., Kuula-Luumi, A. & Spoo, S-K. (toim.) PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf [viitattu 16.10.2020].

Iäkkäät. 2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/elamankulku/iakkaat> [viitattu 18.9.2020].

Kivinen, M. 2018. Ikäihmisten yksinäisyys. Tampereen ammattikorkeakoulu. Sosionomikoulutus. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/150685/Kivinen_Merja.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 26.8.2020].

Kotiin annettavat palvelut. 2015. Valvira. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-palvelut/kotiin-annettavat-palvelut> [viitattu 26.8.2020].

Kröger, T., van Aerschot, L. & Puthenparambil, J. 2019. Ikääntyvien hoiva-
köyhyys. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137957/YP1902_Krogerym.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 4.1.2021].

Kuronen, T. 2015. Hoivapommin purkajat. Helsinki: Gaudeamus.

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi
2020 – 2023. 2020. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. PDF-tiedosto. Saatavissa:
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162455/STM_2020_29_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 9.12.2020].

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali-
ja terveystieteiden ministeriön 28.12.2012/980.

Muuttuvat vanhuspalvelut. 2020. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos Thl. WWW-
dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/ikaantyminen/muuttuvat-vanhuspalvelut> [viitattu 26.8.2020].

Pikkarainen, A. 2007. Ympäristö. Teoksessa Lyyra, T-M., Pikkarainen, A. &
Tiikkainen, P. (toim.) Vanheneminen ja terveys. Helsinki: Edita.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – menetelmä-
opetuksen tietovaranto. WWW-tiedosto. Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tie-
toarkisto. Saatavissa. https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L6_3.html
[viitattu 24.8.2020].

Saario, K. 2019. Ikääntyneiden hoiva on osalle jo nyt liian kallista – varallisuuden
huomioiminen maksuissa ”ei ole mahdotonta”, mutta voi viedä ojasta allik-
koon. WWW-dokumentti. Saatavissa: [https://vtkl.fi/ikaantyneiden-hoiva-on-
osalle-jo-nyt-liian-kallista-varallisuuden-huomioiminen-maksuissa-ei-ole-mah-
dotonta-mutta-voi-vieda-ojasta-allikkoon](https://vtkl.fi/ikaantyneiden-hoiva-on-osalle-jo-nyt-liian-kallista-varallisuuden-huomioiminen-maksuissa-ei-ole-mahdotonta-mutta-voi-vieda-ojasta-allikkoon) [viitattu 31.12.2020].

Tiikkainen, P. Yksinäisyys ja yhteisyys. Teoksessa Lyyra, T-M., Pikkarainen,
A. & Tiikkainen, P. (toim.) Vanheneminen ja terveys. Helsinki: Edita.

Tiikkainen, P. & Lyyra, T-M. Sosiaaliset suhteet. Teoksessa Lyyra, T-M., Pikkarainen, A. & Tiikkainen, P. (toim.) Vanheneminen ja terveys. Helsinki: Edita.

Yksin asuminen ja yksinäisyys yleisiä ikääntyessä. s.a. Mieli Suomen Mielen-terveys ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://mieli.fi/fi/mielenterveys/ih-missuhteet/yksin-asuminen-ja-yksin%C3%A4isyys-yleisi%C3%A4-ik%C3%A4%C3%A4ntyess%C3%A4> [viitattu 24.8.2020].

KUALUETTELO

Kuva 1. Kotiin saatavat palvelut.....	16
Kuva 2. Korttelikodilta saatavien palveluiden riittävyys.....	17
Kuva 3. Tyytyväisyys Korttelikodin palveluihin.....	17
Kuva 4. Digitaaliset laitteet.....	18

SUOSTUMUSLOMAKE

Haluan osallistua Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun geronomi opiskelijoiden kyselytutkimukseen. Tutkimuksella kartoitamme Korttelikotiyhdistys ry:n iäkkäiden asiakkaiden kotona pärjäämistä ja Korttelikodin antamien palveluiden tarvetta.

Olemme vaitiolovelvollisia ja kysely tehdään anonymisti, henkilötiedot eivät tule näkyville. Kysymyslomake on sähköisessä muodossa salasanalla lukittuna. Sähköiset tiedostot hävitetään heti kun aineistoa ei enää tarvita. Paperisia suostumuslomakkeita säilytetään lukitussa paikassa ja hävitetään silppurilla heti kun aineistoa ei enää tarvita.

Olen saanut tarvittavat tiedot opinnäytetyöstä ja osallistun haastatteluun vapaaehtoisesti.

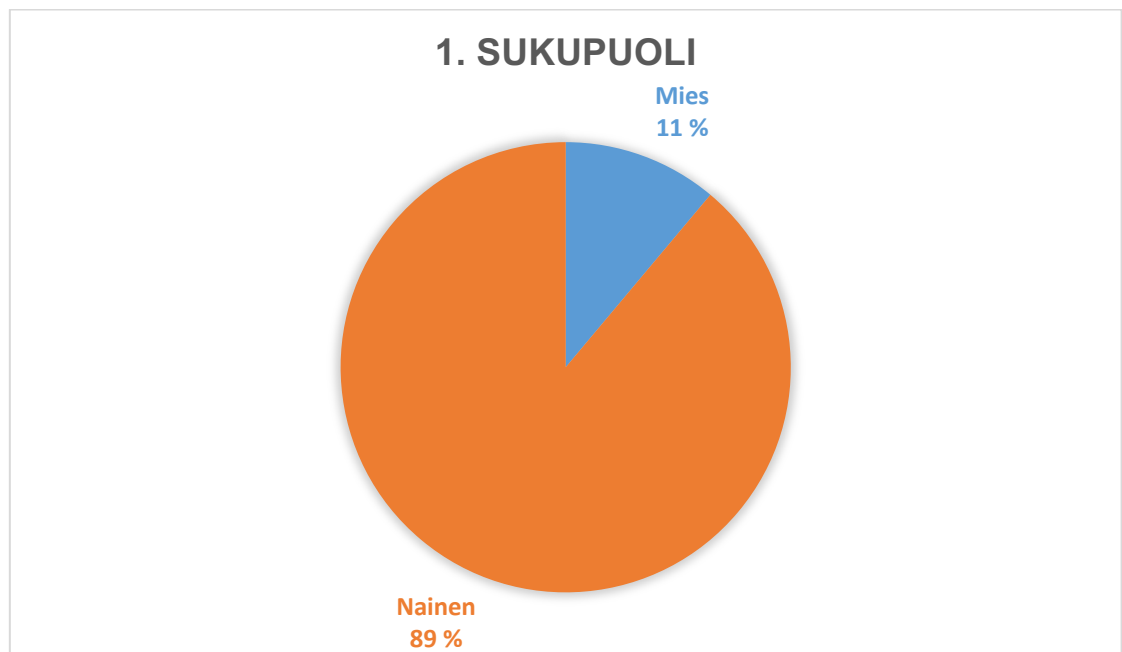
____ / ____ 20____
Päivämäärä

Paikka

Allekirjoitus

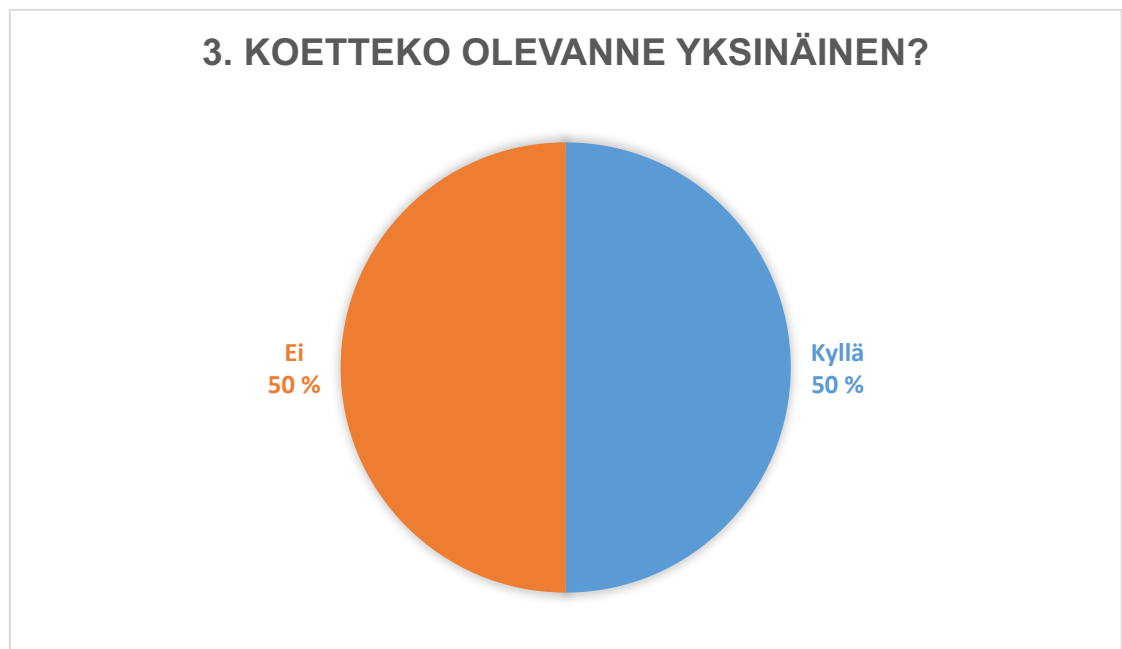
Nimenselvennys

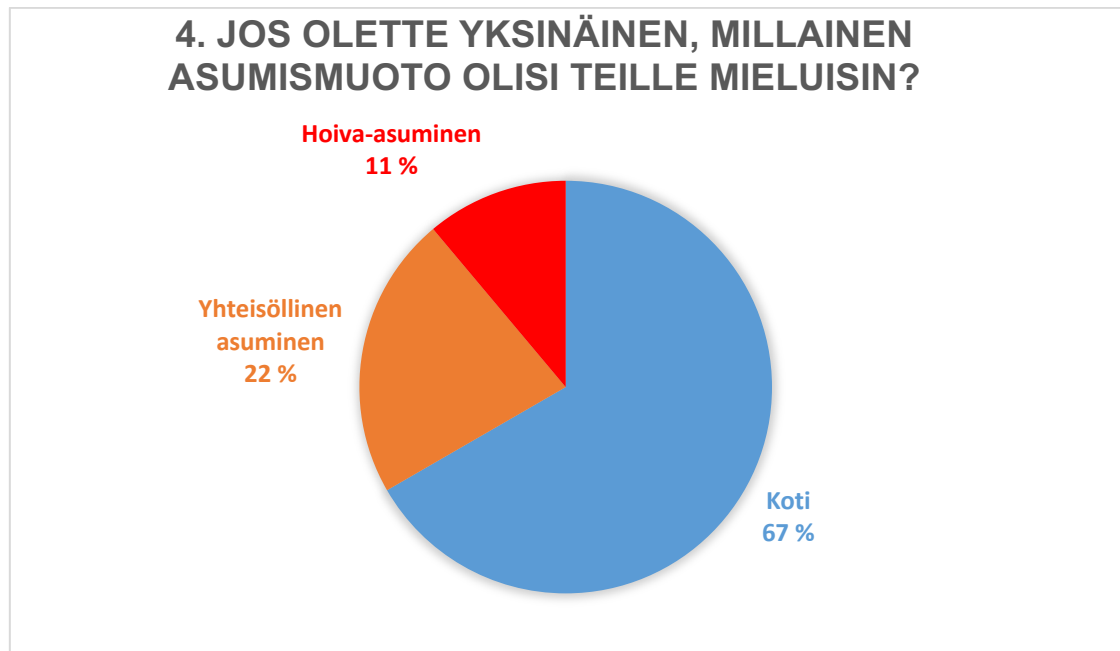
HAASTATTELUN TULOKSET

2. IKÄ

Haastatteluun vastanneet olivat 73 - 93 vuotiaita

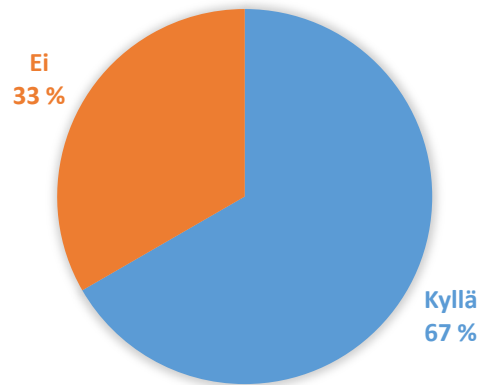

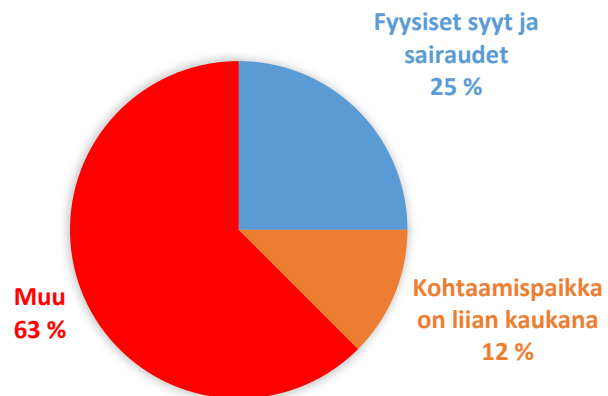
5. MILLAISIA KEINOJA TEILLÄ ON YKSINÄISYYDEN LIEVITTÄMISEEN?

- *"Puhelin, pari kertaa viikossa näkee ystäviä, toripäivät."*
- *"Pieniä päivän askareita, tv:n katsominen, käyn Korttelikodin järjestämissä tapahtumissa lähes päivittäin."*
- *"Ristisanatehtävät ja tv, lenkillä käynti."*
- *"Luen paljon, vieraita käy mutta korona on vähentänyt niitä. Taxilla käyn ystävän kanssa mm. kaupassa."*
- *"Neulominen, musiikin kuuntelu, kotona laulan karaokea."*
- *"Korttelikoti on korvaamaton, kotona siivoan, pyöräilen ja käyn päivittäin lenkillä."*
- *"Soitan jollekin, tv:n katselu ja radion kuuntelu, käydä kävelyllä, joskus käyn esim. teatterissa. Käsityöt on tärkeitä ajanvietettä."*
- *"Liikunta, lukeminen."*
- *"Kerhot, kutominen, palapelit."*
- *"Kutominen, käsityöt, ruoan laitto."*
- *"Olen aina ollut kova menemään, on ystäviä. Ristisanatehtävät, kirjojen lukeminen, käsityöt."*
- *"Naapureiden kanssa olen paljon tekemisissä, käsityöt."*
- *"Yhdistystoiminta, hoitajien käynnit."*
- *"Lähden vaikka torille ja kun olen kova puhumaan, tutustun ihmisiin. En osaa olla paikoillaan, teen paljon käsitöitä. Tanssi on yksi harrastus."*
- *"Käyn jumpalla, kuntosalilla, laulan kuorossa, olen aktiivinen liikkuja."*
- *"Tv:n katselu, ystäville puhelut, joskus käyn Naapurissa."*
- *"Perhettä ympärillä, Korttelikodin toiminta, kutominen."*

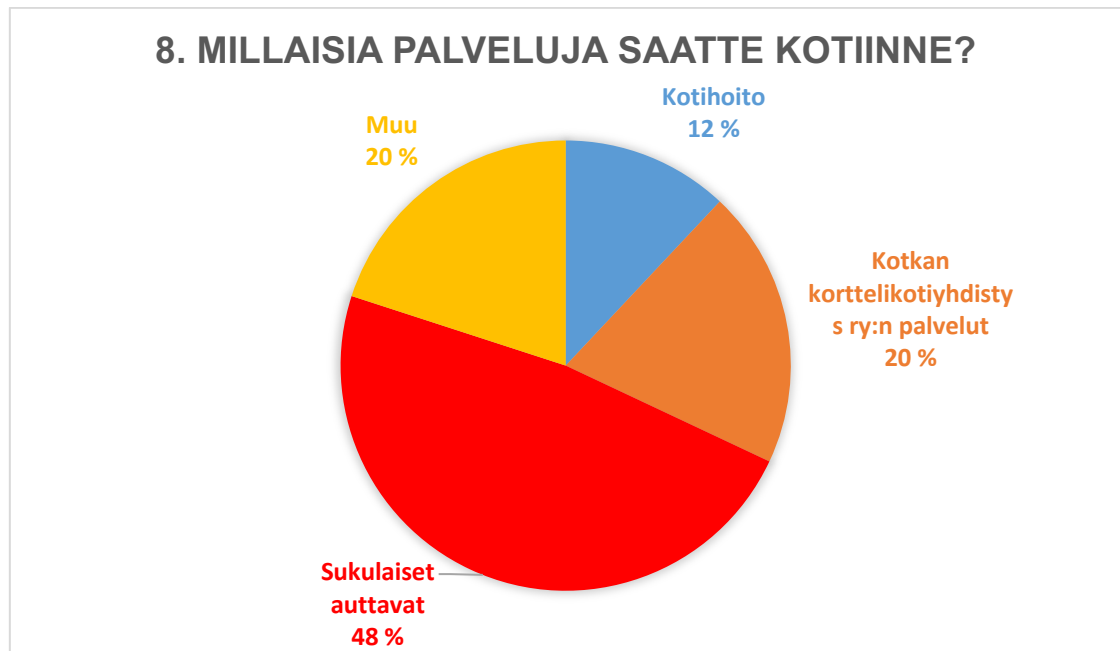
6. OLETTEKO OSALLISTUNEET KORTTELIKOTIEN KOHTAAMISPAIKKATOIMINTAAN?

7. MILLAISIA ESTEITÄ TEILLÄ ON KORTTELIKOTIEN KOHTAAMISPAIKKATOIMINTAAN OSALLISTUMISELLE?

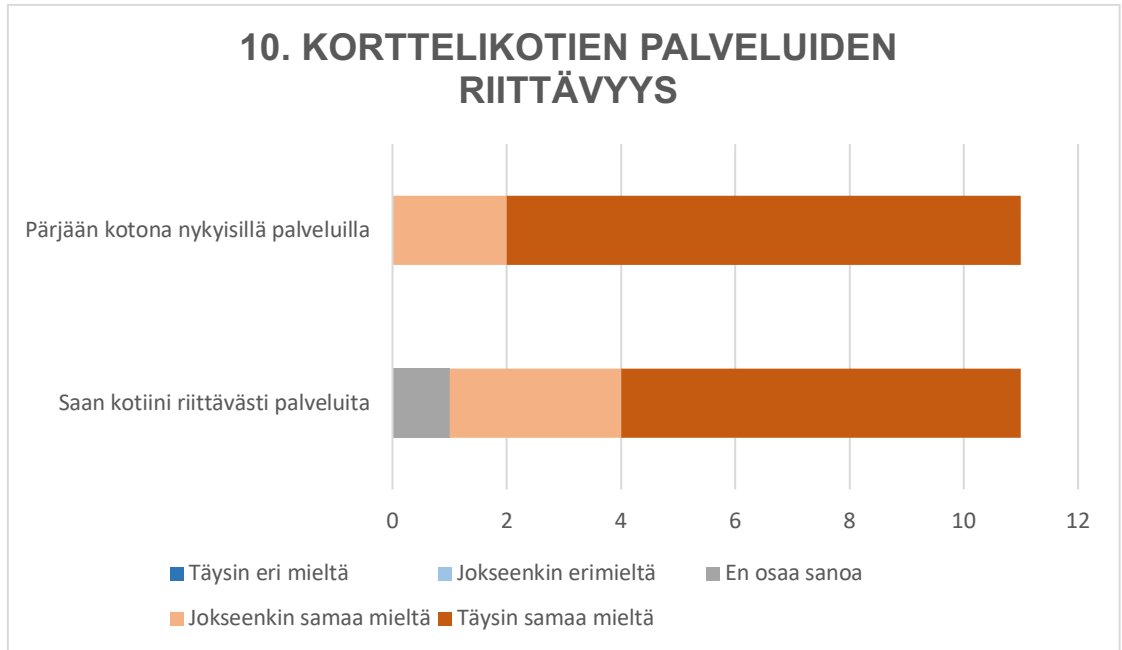

8. MILLAISIA PALVELUJA SAATTE KOTIINNE?

9. MITÄ KORTTELIKODIN PALVELUJA SAATTE KOTIINNE?

- "Siivouspalvelut alkamassa, ikkunanpesua."
- "Ei tällä hetkellä ole."
- "Tarpeen mukaan siivouspalvelu."
- "Siivouspalvelu."
- "Ei ole palveluita käytössä."
- "Joskus ollut ruokapalvelua ja siivousta, ei säännöllisiä palveluita."
- "Ei palveluita."
- "Ei ole palveluja."
- "Ei mitään, koska tulot ovat liian suuret."
- "Ei ole vielä tarvetta."
- "Ei vielä ole ollut tarvetta."
- "Ikkunanpesua, kauppatarvikkeiden kantaminen kaupasta kotiin."
- "Ei tule tällä hetkellä."
- "Kauppapalvelu, siivouspalvelu."
- "Ei ole vielä ollut tarve."
- "Ei vielä ole tarvinnut."
- "Siivouspalvelut, ikkunanpesua tarvittaessa, ruokaa tuodaan tarvittaessa."
- "Ei vielä ole tarvinnut."

11. KUINKA TYYTYVÄINEN OLETTE KORTTELIKODISTA SAAMAANNE PALVELUUN?

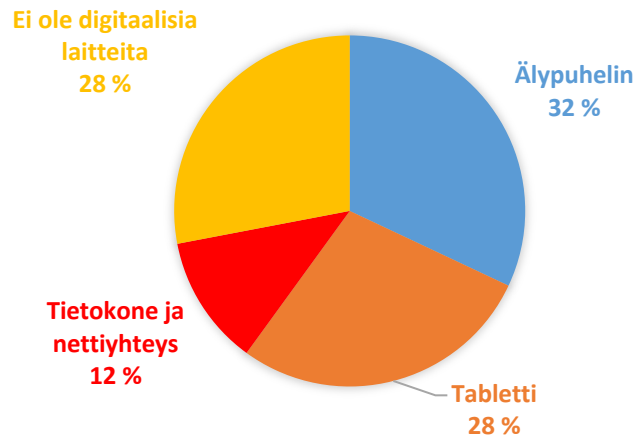
4.13 Yleisarvosana

12. JOS KOETTE ETTETTE PÄRJÄÄ KOTONA, MILLAISET KORTTELIKODIN PALVELUT MAHDOLLISTAISI KOTONA PÄRJÄÄMISEN?

- *"Ruoan laittoa, kaupassa käynti, apua olisi tarvittaessa saatava soitettaessa."*
- *"Ulkoiluapu."*
- *"En osaa sanoa. Kaikkea mitä kodin ulkopuolella apuja tarvitsee."*
- *"En osaa sanoa. Aina on apua saanut, jos jotain on tarvinnut."*
- *"Ei tule mieleen."*
- *"Pyytäisin ottamaan matot pois lattialta. Ne palvelut mitä tällä hetkellä on, niillä pärjäisin."*
- *"Toivoisin siinä vaiheessa pääsevänsä hoitolaitokseen, jos kotona ei enää pärjää."*
- *"Siivous, kodinhoidolliset tehtävät."*
- *"Kauppa, siivous sisältäen ikkunoiden pesun ja verhojen vaihto."*
- *"Kauppa, siivous, ikkunanpesut."*
- *"Kaupassa käynti, siivous."*
- *"Kauppapalvelu, siivous."*
- *"Kaupassa käynti, kodinhoidollisissa töissä voisi auttaa."*
- *"Ei tule mieleen."*
- *"Ruoka ja siivoaminen."*
- *"Kaupassa käynti, ystäväpalvelu, siivouspalvelu."*

- *"Palveluiden tarve on enemmän terveyden- ja sairauden hoitoon liittyviä, Korttelikoti ei ehkä pysty auttamaan."*
- *"Siivousapu, kauppa-apu."*

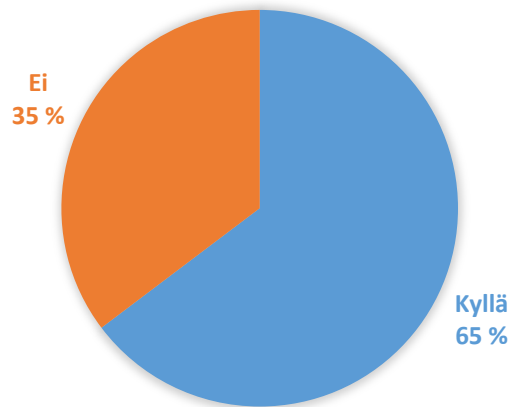
13. ONKO TEILLÄ KOTONANNE DIGITAALISIA LAITTEITA, JOTKA VOISIVAT PARANTAA PALVELUJENNE SAATAVUUTTA

14. OSAATTEKO SANOA, KUINKA DIGITAALISET LAITTEET VOISIVAT AUTTAA ARJESSA?

- *"Auttaisi yksinäisyyteen, rytmittää päivää."*
- *"En osaa sanoa, koska laitteita ei ole."*
- *"Joka asiassa, esim. pankki asiat."*
- *"En osaa sanoa."*
- *"Laskujen maksut."*
- *"Jos osaisi käyttää, olisi kaikki tarpeellinen."*
- *"Olen karsinut laitteita pois. Auttaa yhteydenpidossa kauempana oleviin ystäviin."*
- *"Asioiden hoitaminen, pankki asioiden hoitaminen."*
- *"Asioiden hoito."*
- *"Ei tarvitse lähteä mihinkään, asioiden hoito helppoa."*
- *"Tietoa löytää, en osaa muuta sanoa."*
- *"Ei usko että oppii mitään laitteita enää käyttämään."*
- *"Voisi auttaa jos osaisi käyttää."*
- *"En osaa sanoa."*
- *"En ole osannut ajatella, en osaa sanoa."*
- *"Pankkipalvelut saa helposti, yhteydenpito sähköpostilla."*
- *"En osaa sanoa. Pankkiasiat on helppo hoitaa, mutta itse en osaa, tarvitsen laitteiden käytössä apua."*
- *"Voisivat olla avuksi, mutta ei ole kiinnostusta eikä varmasti oppisi käyttämään."*

15. OLISITTEKO HALUKAS SAAMAAN APUA DIGILAITTEIDENNE KÄYTÖN OPASTUKSESSA?

16. KIITOS VASTAUKSISTANNE! OLIKO VASTAAMINEN HELPPOA VAI VAIKEAA?

- "Helppoa, vaihtelua päivään."
- "Oli helppoa."
- "Ei vaikeuksia. Toiveena lisää tapahtumia, säännöllistä ajanvietettä esim. levyraati, askartelua."
- "Ei ollut vaikeaa."
- "Helppoa."
- "Tarkkoja kysymyksiä."
- "Helppoa, oli kivaa vaikka jutut meni välillä sivuraiteille."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Aika helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."
- "Helppoa."